

La subordinació (o hipotaxi):

Les oracions subordinades

La subordinació (o hipotaxi)¹ és dóna quan una oració depèn, i per tant és anomenada dependent o subordinada, d'una altra oració, anomenada per això principal, perquè té respecte d'aquesta el mateix valor que un dels tres elements que poden constituir una oració simple (juntament amb el sintagma verbal, sense el qual no pot haver-hi cap mena d'oració): el sintagma nominal, el sintagma adjectival i el sintagma adverbial.

Hom distingeix tres tipus d'oracions subordinades:

- oracions subordinades completives, o substantives
OR SUB COMPL (o SUBST)

- oracions subordinades de relatiu, o adjectives
OR SUB de REL (o ADJ)

- subordinades circumstancials, o adverbials
OR SUB de CIRC (o ADV)

¹ Subordinació (del llatí *subordinatio*) i hipotaxi (el terme emprat pels gramàtics grecs de l'antiguitat) són termes equiparables, compostos per la preposició i pel substantiu que en una i altra llengües signifiquen *sota* i *ordenació*: ὑπό + τάξις i *sub* + *ordinatio*.

Les oracions subordinades substantives, o completives

- s'anomenen substantives perquè compleixen respecte de l'oració principal la mateixa funció que en una oració simple podria complir un substantiu (o un sintagma nominal), és a dir, compleixen les funcions de complement directe, de subjecte, i –menys freqüentment– les d'apòsició i d'atribut.
- s'anomenen completives perquè completen el sentit de l'oració principal, de manera que si s'elimina l'oració subordinada aleshores l'oració principal queda mancada de sentit.

Les oracions subordinades adjectives, o de relatiu

- s'anomenen adjectives perquè compleixen respecte de l'oració principal la mateixa funció que en una oració simple podria complir un adjectiu (o un sintagma adjectival).
- s'anomenen de relatiu perquè sempre són introduïdes o bé per un pronom relatiu o bé per un adverb relatiu, els quals es refereixen a un terme en l'oració principal – ja sigui present o sobreentès- anomenat antecedent.

Les oracions subordinades adverbials, o circumstancials,

introduïdes sempre per una conjunció subordinant,

- s'anomenen adverbials perquè compleixen respecte de l'oració principal la mateixa funció que en una oració simple podria complir un adverb (o un sintagma adverbial)
- s'anomenen circumstancials perquè donen expressió a una circumstància, la qual pot ser de diferents tipus (de lloc, de temps, de causa...) i s'afegeix a allò expressat per l'oració principal

Pel que fa als diferents subtipus d'oracions subordinades, hom pot distingir

- entre les oracions subordinades substantives, o completives:
 - les introduïdes per conjuncions subordinants
 - les construïdes amb infinitiu, no introduïdes per conjuncions subordinants
 - les interrogatives indirectes, també no introduïdes per conjuncions subordinants, sinó per pronoms o adverbis interrogatius (o també per un sintagma nominal o preposicional que contingui un adjectiu interrogatiu)

- entre les oracions subordinades adjectives, o de relatiu :
 - les especificatives
 - les explicatives, equivalents a oracions subordinades adverbials o circumstancials

- entre les oracions subordinades adverbials, o circumstancials:
 - les causals
 - les comparatives
 - les concessives
 - les condicionals
 - les consecutives
 - les finals
 - les temporals